

posset vulnerado occisores. voluit euz
occidere: nūq̄d v̄iat p̄uicēd̄. Nō est
notabilis z q̄ttidiana. Bal. i. c. i. de pa.
te. i. v̄i seu. dīc̄ singulr q̄ lz ille nō ve
niat p̄uicēd̄ pena mort̄. p̄uicē t̄n̄ d̄
excessu arbitrio iudic̄: q̄d̄ ē vald̄ not.

3 **C** An at p reb^o saluadis liceat clerico
occider. R. hz Panor. i. c. suscepim^o. q̄
nō lz alit̄ res saluari n̄ possint: imo po
t̄^o d̄z sustinere oēs tacturā rez uullibi
sta b̄n̄ p̄bat̄ h̄ d̄c̄m̄. vt ibi s̄m̄ Panor.
Defēder̄ t̄n̄ ipas res n̄ p̄hibet. vt in. c.
oli. el. i. d̄ re. spo. t̄n̄ p̄ d̄fēsiōe rez lz cle
rico man^o inijcere z d̄fēdere cū bacu
lo z gladio n̄ t̄n̄ vt p̄cedat ad seua. vt
occisiōez. Ur̄ ad p̄dicta q̄d̄ notat idē
Panor. i. c. ij. ex eo. pp̄ q̄ba tex. ibi se z
sua. q̄ t̄n̄ excusat̄ ab occisiōe furis. et
nocturni: q̄n̄ fecit vt liberaret se z sua:
q̄ p reb^o t̄n̄ liberadis n̄ lz occider̄ fu
rē et nocturnū nā ista ponūt copulat̄
ne. nō sufficit q̄ alia p̄. Et ita lz gl. xx
ij. q. iij. i. p̄n. z aduerte q̄ nemo p̄de
rat istū tex. q̄ sit d̄. op̄nisiōez legistaz.
vt in. l. fur. ff. d̄ sic. z maxie d̄ Bar. i. l.
i. c. v̄i. v̄i. d̄nt. n. cōiter q̄ si b̄da al̄s
saluari nō p̄nt. licitū ē occider̄ furē. lz
possum^o dicef̄ saluado op̄nisiōe legi
staz. q̄ loquūt̄ i forō p̄tioso seculari
lz pp̄ h̄ n̄. emitat̄ p̄c̄m̄. No. et ex d̄c̄. c.
ij. q̄ vbi latro vl fur p̄t̄ p̄phēdi. nō p̄t̄
sp̄ne occidi. Et ex h̄ d̄z limitari tex. iur
ris ciuillis. i. l. itaq̄. ff. ad. l. ag. z. c. si p̄
fodit̄s. extra eo. vt nocturn^o latro pos
sit occidi. q̄n̄. i. nō p̄t̄ p̄phēdi sine occi
siōe. Et multū p̄d̄era lzaz ibi p̄phēdi
poterat: q̄ nō refert̄ ad illū cui d̄anum
fur conabat̄ i ferre. lz loq̄t̄ ḡn̄aliter.

4 **C** Qui at si cler^o possit alit̄ mortē vt
tare: puta fugiēdo. an cler^o teneat fu
gere. an fo possit arma mouer̄ p̄ h̄ ē
tex. i. d. c. oli. Nā p̄ d̄fēsiōe rez licitus
ē arma mouere. vt ibi. q̄ fort^o p̄ repul
siōe inturte p̄sonalit̄. nā iniuria ē fuga
ri. z iniuria q̄libz p̄sonalis v̄i maior̄ q̄
libz tactura rez. l. i. fuoz. ff. d̄ pe. Aliq̄
t̄n̄ distigūt̄ iter q̄litate p̄sonaz. vt dicit
Panor. i. c. sic d̄ignū. extra eo. vt si ml
les aggrediat̄ rusticū. d̄z rustic^o fuger̄

si p̄t̄ qz nō est verecūdia m̄llitē fugat̄
rusticū. Alij vt Bar. v̄n̄ tenere q̄ nō te
neatur fuger̄: qz sp̄ fugiēdo est verecū
dia. Sed panor. dicit q̄ ista p̄ sorte ē
q̄a de iuris rigo: e. lz i foro aie alia p̄
sit tutior.

5 **C** Utz liceat p̄sone p̄us te hoiez p̄c̄o
rē occidere. R. q̄ si. v̄n̄ Aug. i. d̄. cl. del
Qui sine aliq̄ publica administratiōe
malefici interfecerit. velut homicida re
putabit. Nā occider̄ malefactorē lz in
q̄tū ordiat̄ ad saluē toti^o cōitat̄. z iō
ad illos t̄n̄ p̄riet. q̄b^o cura cōmittitur
cōmunitatis seruande.

6 **C** Utz alicui liceat se occider. R. q̄ si. h̄
v̄n̄ Aug. vbi. s. q̄d̄ d̄c̄m̄ ē. Nō occides
itelligit̄ d̄ hoie. nec q̄ alter: nec te. nec
n. aliud q̄z hoiem occidit q̄ se occidit.
nec ob. q̄ Sāson se cū hostib^o occidit
vt h̄ iudl. xvi. q̄ t̄n̄ numerat̄ ite sc̄tōs.
Ad heb. xi. qz vt dicit Augu. h̄ sibi sp̄s
dei latēter suggestit̄: z eādēz rōnez red
dit de ḡbusdā semis sc̄is. non ob. et q̄
Razias q̄ se occit̄ laudatur: qz ex h̄ nō
laudat̄. lz pp̄ zelū leg. i. y. Mach. xiiij.
7 **C** Utz liceat mulieri se occider̄ ne ab
alio conūpatur. R. q̄ nō. Be hoc vid̄
s. Furtum. d̄. vij.

8 **H**omicidū. ij. q̄d̄ p̄mittitur p̄silio
vel mādato. Homicida ḡdez p̄si
lio itelligit̄ h̄z. h̄. d̄ p̄silio exhortatio
nis. vl̄ approbatōis q̄ homicidū fe
ri d̄beat. n̄ aut̄ de r̄siōe sua ḡn̄ali sue
op̄nisiōis. v̄n̄ si q̄rent: an xp̄tiano liceat
occidere paganū vel iudic̄ malefacto
re. r̄si deat̄ q̄ sic. sic t̄n̄ r̄ndēs n̄ peccat
nec sit irregular̄. nisi talis p̄babilit̄ vt
deat̄ q̄ iudex ille vel bellator h̄z ei^o p̄si
liū velli agere. z sic fecit. z h̄z Hugo. p̄t̄
dicit q̄ p̄nariat̄ eū h̄z q̄ ius dicitauerit.
v̄d̄modo nō exp̄mat̄ q̄ p̄nariat̄ eū ad s̄
guinē vel mortē. S̄z Arch. i. c. oēs.
ij. d̄. d̄ic̄ h̄ vez q̄n̄ crimē n̄ iminet pu
niendū. alioqn̄ si ex p̄silio suo. i. r̄siden
do siue i sp̄sli siue i ḡn̄ali segtur p̄pi
quū homicidū irregular̄ ē h̄z Host.
9 **C** Quid figs nō p̄suluu homicidū lz
p̄suluu aliqd̄ v̄n̄ secutū est homicidū
R. h̄z Inno. si p̄suluuiter potuit estiar̄

¶ Ideo sequitur mors irregularis est, ut si suavit factu machie vel balliste vel ratur ad capiendū castri: quod si poterat de factis capi sine morte hominum, et sic mors secuta est. Si vero non erat huiusmodi et mors sequitur, tunc quidem si presuluit relicta, non est irregularis, etiam si mors fuerit ide secuta. Si vero illicitas irregularis est, extra de homi. et continetur atur. Et eodem modo distinguitur, si is cui presuluitur, non occidit sed occiditur.

2 ¶ Quid si quis presuluit homicidium fieri et ante sequeretur effectus reuocauit. R. fm Inno. si expresse, et sine vlla fictione prohibuit in unis est ab homicidio, ita tamen quod si non firmiter credit quod reuocatio locum habeat tenetur iudicare illi ut sibi caueat. Si autem per solam reuocationem firmiter credit sufficere non erit irregularis fm Inno.

3 ¶ Quid si quis mandauit homicidium fieri nomine suo, et ante effectum reuocauit. R. fm Inno. Idem est quod de consulente nunc dictum est, nisi quod hic sufficit reuocatio tamen, scilicet etiam si non indicet illi quod sibi caueat non fit irregularis. Ratio diuersitatis est quia ille cui consultatur agit pro se. Et ideo plus requiritur ad remouendum effectum consilij qui cōcedit ipse operantes. Sed mandatarij agit pro mandante, et ideo sufficit quod ei cōfiter de sua voluntate mandantis non solum expresse sed etiam tacite, ut si paces intret cum occidendo: vel parentelam vel aliam amicitiam traheret sciente eo cui mandatum erat de occidendo secundum eundem Inno.

4 ¶ Quid si quis mandauit aliquem verbū rari inhibens expresse: ne occideretur vel mutilaretur et ille nihilominus mutilat vel occidit. R. mandator irregularis efficitur: quia mandando in culpa fuit. Et hec euenire posse cogitare debuit extra. eo. is. qu. li. vi.

5 ¶ An si clericus vel alius ratiū habens homicidium fit irregularis. Bic quod de hoc vñ casus quod sic in regula ratiū habitationem, de reg. in. li. vi. vbi dicitur ratiū habitationem retrotrahit: et mandato non est

dubium comparari. Ad ostendat quod si quis mandasset homicidium: eo secuto, esset irregularis, ergo ideo in ratiū habitatione ex quo per vocam regulam ratiū habitio mandato preparatur, huius tamen intellige si is qui ratiū huius est eo tpe quod presuluit est homicidium, potuisset mandare tale delictum. Nam fm panoz, post Jo. an. in. c. i. de cōuer. in hie. ad hoc ut fictio pcedat: requiritur quod duo extrema sint habita ad illum actum perpetrandum, scilicet tps in quo actus fuit gestus et tps ratiū habitationis. Si, n. alterū istoz deficit: non pcedit ratiū habitio: quia fictio non catur sup impossibili. Exemplū. Quis interfecit hominem nomine infatis: demum infans maior factus huius ratur: certe hec ratiū habitio non trahitur retro, quia impossibile erat illū infantem tunc tps mandare delictum: non ergo potest trahi retro cum non debeat plus posse fictio quam veritas. Nec Panoz. Et sic ex dictis supra habes quod in isto ratiū habente sufficit: quia tunc tpe potest mandare homicidium: sed forte non posset perpetrare delictum homicidium: ut quia est infirmus, vel trūcatus manibus et huiusmodi. Hoc ideo tamen Spe. i. ti. de leg. h. iuxta pponis et c. h. sed quid, vbi dicit. Ego simpliter credo solam ratiū habitioem: siue placet ut ita dixerim non inducere irregularitatem, vbi nullus presensus vel coopatio vel exhortatio pcessit, nec elus nomine factum est ar. ff. mā. si vero. §. si post. Archi. tamen in. ca. oēs. vñ. q. liij. dubitat de hoc, d. quod forte ex ratiū habitatione sola non trahitur irregularitas. Allegat ad hoc. c. si. xv. q. i. Idem vñ tenere host. quia factum deficit in quo lex pmissiois presuluit. Sed ad hoc rñderi potest quod lex pmissiois factum propriū vel alienū requirit, alio mandatis fieri homicidium non esset irregularis: quod esset absurdum.

¶ Sed quid si per nulla signa exteriora potest apparere quod ratiū habuerit, tamen modo illū homicidium expulit: sed tamen in veritate ratiū huius in corde non quid est irregularis retento casu prior. Bic quod sic quo ad deū, iuxta notata per glo. i. c. cum quis de sen. excō. li. vi.

7 **Q**uid si quis suadet alicui q' expo-
nat se piculo p' patria vel t're suo. &
Im Inno. nō ē irregularis: et si iste.
cut p'sulsi est: mortatur. xliij. q. iij. p' o
mēb'is. z. c. seq. y. q. viij. c. Igitur. z. c.
se. Sed si sciret verisim' eū morturum.
irregularis fieret. Idem hostiē.

8 **Q**uid si suadet q' indubitanter ex-
ponat se morti p' xpo. vel. ecclesia. &
Inn. non ē irregularis. et si sequatur
mors: q' xps mortem subiit p' nobis
Idē hosti. Et iste casus multuz differt
ab imēdiatē p'cedēti. nā in isto casu lz
portari directe ad mortē. i. alio casu nō

9 **Q**uid de illo. q' volenti fugere ini-
micos pp' timorē mortis. p'suluit q' re-
maneret z' pcuraret pacē. z' remāsit. z'
occisus ē. &. fm. hō. Si ille q' p'suluit
habuit pbabilē cām credendū q' illi
nō imineret p'culū. puta. q' inimici il-
lus adeo erāt p'sanguinei. vel amici
q' merito potuit p'sumere q' eos pos-
set cōhibere. nō ē irregularis. alio sic.

10 **Q**uid si alio p'suluit. vt infirmus
vitat. vt cū moreret. &. h. hō. Si ex
tali trāsuersioe cū mori irregularis
est q' p'suluit. z' q' fecit. nec p' p'p'm dī
p'fari. lz a peccato absolut' possit.

11 **Q**uid de illo. q' dissuadet hōicidū
sed nihilominus associat hōicidaz.
vt eū si opz defendat. &. fm. No. ho-
micida ē nec poterit p'moueri. z' sic b'
sensione cōmittitur hōicidū.

Homicidū. iij. c. de casuali. qd fit
p'pter intētionē. Et p' clara euidētia
huius mōe ponētur tres regule. P'ia
regula. Qui dat opā rei licite z' adhi-
bet diligētā q' d'z. nō t'ir de casu for-
tuito inde securo. nec de aliq' alio. hec
regula p'batur. p. c. lator. z. c. dilect' si-
llus. z. c. ex l'is. el. ij. z. c. significasti. el
l. z. c. ioānes. e. c. si. extra. eo. Secunda
regula Qui dat opaz rei licite. si nō ad-
hibet diligētā q' d'z. t'ir de casu sequē-
t'. hec regula p'bat per. c. p'sbyter. z. c.
p'tinebat. h. vñ itellectū. z. c. ad audi-
entiam ex eo. Tertia regula. Qui dat
opaz rei illicite. q' d'z. t'ir de casu for-
tuito. lz a peccato absolut' possit.

to. hec regula p'bat p. c. suscepim'. c. de
cetero. c. tua. z. c. sicut ex l'is extra eo.
Et ex p'dictis regulis patebit decisio
multaz qōnuz. P'imo qd de clerico
qui rixā faciebat cū al o. z' ab amicis
sua p'sanguineis ei' supuentētib' ali'
fuit i'fect'. nūqd talis cleric' sit irre-
gularis. & sio p' ex p'dictis r'is. vt no-
tabit dicit Pan. in. c. peti'. z' extra eo.
Nā si iste cleric' nō fuit in culpa exer-
cēdo rixā. tūc factū alioz nō ē sibi im-
putādū. Et hoc p' p'mā regulā. Si autē
dicit' cleric' illicite faciebat rixā. tunc
ē irregularis p' tertiā regulā Pan. t'ir
dicit q' tale hōicidū i'putat' clerico
vbi amici vel p'sanguinei eius interfe-
cissent inimicū illi' cleric'. Secus si in-
puenissent inimici illi' cū quo cleric'
disceptabat. q' tūc hōicidū p' illos
p'missū nō i'putat' clerico: Rō diversi-
tatis. q' p'mo casu hōicidū p'missū
fuit intuitu cleric'. Sed scdo cāu com-
missū fuit pp' inimicitia. q' erat inter il-
los. Et hoc nō. q' scilicet amicos sibi im-
putat. seu p'sanguineoz ad irregulari-
tate. z' p' hoc caueat sibi cleric' a rixā.
Scdo q'ro qd de mag' q' cō disci. a
pline p'berat discipulū. q' ex p'beratio-
ne illa mortu' ē. an tal' mag' sit irre-
gularis. Quidā dicūt q' sic. q' ex illo
vulnere ē mortu'. Et hoc. d. c. p'sbyte-
rū. Sz q'uidā alys v'f. q' si iste adhi-
bit diligētā v'bitā. z' nō excessit mo-
dū i' pcurādo. nō v'f irregularis. p' p'ri-
mā regulā. Nā hoc ē idubitatū. q' ma-
gister. p'f z' h'mōi p'nt p'berare sibi sub-
ditos. vt dicit Alstē. li. j. tit. xxvi. q' ver-
berare aliquē nō lz. nisi h'mōi aliquam
p'tatem sup eū q' p'berat. et q' fili' sub-
dit' p'tat' p'ris. z' h'mōi p'tat' d'ni. t'ir licite p'
berare pōt p'f filiū. z' d'ns suū cā corre-
ctōis. eodē mō mag' discipulz. vt q' tidie
videm'. Si g' sibi dat opā rei licite p'be-
rādo. z' adhibet diligētā q' d'nt. si ex-
cēdo mōdū. z' nō p'nciēdo i' capite. t'
hōi locis p'culosis. vt fuit i' cāu. d. c. p're-
sbyter p' p'mā regulā q' tal' nō ē irregla-
ris. nō ob. c. si q' nō irat'. xv. q. j. vbi tex-
tus loq' v' illo q' pp' disciplinā aliquoz

haberant. **V**allent palmā dedit. e casu mortu^o ē. q̄ talis ē irregularis. Nam glo. ibi rñdet. q̄ ille tex. dicit intelligi. qm̄ ille excessisset modū in corrigēdo. Secus si nō excessisset modus. vt pontinus i casu nro. lz p̄ incuriā discipuli. vel igno:stia. vel negligētiā medici mortuus sit. Secus dicēdū de illo qui alium percutit vulnere nō mortifero. e dabat opaz rei illicite. si inde mors seq̄ ex ipertusa medici. vel icursa infirmi z h̄mōt. irregularis ensz ē p̄ tertiaz regulā. Non ob. glo. in. c. exhibita. eo. titu. qz logi in casa illi^o capli. f. de puero iaciete lapidē de quo. j. q. xi. Et ibi pa. dicit q̄ talis puer non erat in c̄pa. Et iō non imputatur ei mors: sequēs presertim cum imperita medici Et incuria patris ille mortuus sit.

2 **T**ertio quero. pone qdam cleric^o vicinam pregnātes p̄ rectus: vel p̄ d̄scēsum pietis ad se ventre fecit cā libidinis: z dū recederet: cadens per descensuz pietis. abortiuit: an sit irregularis: Dic p̄ tertiaz regulā qz dabat operā rei illicite. n̄r de oi cāu. fortuito secuto. vt d. c. decetero. Idē tenet Bull. de laude in suo sacramentali.

3 **Q**uarta questio. Quid de casu q̄ h̄r in. d. c. tua. vbi qdā monachus qui quandā mulierē a tumore gutturⁱ curare volēs: cū ferro essēdē tumore apuit eā istruēdo ne se v̄to exponeret vllō mō. lz mulier mādato ei^o cōtēpto: exposuit se icautē vento Et mortua ē: an dicit^o mōachus sit irregularis: Dic sic p̄ tertiaz regulā qz dabat operā rei illicite. f. cirugie. nā cleric^o ph̄sbetur deā ara vbi interuenit incisio vel adustio: vt i. c. sniaz ne cle. vt mo. z iō q̄tūcūq̄ ille mōachus de p̄tingētib^o n̄hil omīserit: irregularis efficit^o. z iō dicit pa. in d. c. tua. q̄ q̄tinor debēt concurrere. vt mors infirmi n̄ imputet medico p̄mo q̄ istō offm̄ cirugie sibi p̄uentat. vt q̄ sit laic^o: n̄ si cleric^o vel religiosus z lz. d. c. tua loquat^o i mōacho: qz fuit i facto. In ē intelligit^o in quolibz clico seculari: eadē rōe. Secōdo regrit^o q̄ sit p̄r^o. vñ

nō sufficit q̄ appellet se medicū. **T**ertio regrit^o q̄ exhibeat oēm diligētiā h̄z artē sua q̄rto q̄ informet egrū de h̄is q̄ sūt p̄ta egritudint. Nis ergo suavis euēt^o mort^o nō imputatur medico. alio secus. si q̄ clic^o vel religios^o q̄tūcūq̄ p̄tius z q̄tūcūq̄ cessz c̄pa. exerceat artē cirugie: z sequitur mors irregularis ē: qz operā rei illicite: et si pietas iuitu illā exerceat. z Pa. f. d. c. sniaz. intelligit^o n̄ solū de clericis existētib^o i sacris versū ēt i minorib^o sufficēter b̄ficiatis. **L**eneat ergo clic^o vel religios^o: ne exerceat artē cirugie: q̄ adustionē vel incisionē adduct^o: qz si inde sequat^o mors ēt sine culpa eo r̄n̄ efficitur irregularis.

4 **Q**uinta questio. qd v̄ mōacho q̄ lu dēdo arripuit mulierē p̄gnātē et leuiter p̄ zons: q̄ occasiōe hui^o abortiuit: an sit irregular^o. Dic p̄ tertiaz regulā q̄ sic z p̄ i. d. c. sicut. ex l̄raru. z dicit^o tbi pa. singulare verbū. z q̄ in dicto casu. si fuisset maritus mulieris. vel frater: vel p̄sona p̄iuncta: z ludus fuisset leuis: tē mors eis nō iputaret^o. Et sic p̄cludit^o: q̄ ludus leuis ēt cū muliere pregnāte: n̄ est ph̄bitus: si p̄sona ē honesta z conūcta. z tōc n̄ iputaret^o abortus sequēs z h̄ ē valde mirabile: q̄ ex eodē facto vnus fiat irregularis. alius nō. z hoc ideo est qz vnus dabat operam rei illicite. alius licite. Idē dicendū essz de ducente corcas vel huiusmodi cuz pregnante si sequatur abortus. nam si talis esset cleric^o vel religiosus: tunc eēt irregularis p̄ tertiaz regulā. si autē secutis concurrentibus circūstantibus que requiruntur ad corcas non esset irregularis. alias secus.

Sexta. quid de eo q̄ incidit arborē n̄hil de p̄igentib^o omittēdo dicendo caue fortiter z tēpestine clamando: z vndiq̄ circūspiciēdo. n̄ sequit^o homicidium. an sit irregularis. Dic q̄ Si iste dabat opam rei licite: vt qz arbor erat sua: non ē irregularis p̄ primam regulam. Sec^o si erat aliena. z tunc ē irregularis per tertiam regulam. quia dabat operam rei illicite.

platis fuit ea lesio tunc p[ro]iiciens tunc
 Idē Ab. z vin. Et sic videntur sentire
 q[ui] si iste cecidisset in aliū lapidē fugiē
 do p[er]cussione lapidis p[ro]iiciens imputaret
 p[ro]iicienti. Et pan. ibi dicit q[ui] p[ro]t adaptari
 tex. ad hūc intellectū i eo q[ui] dicit q[ui] ille
 fugiebat: z iste in sequēdo lapidē p[ro]i-
 cit. Sz idē pa. dicit q[ui] ibi nō pōdera-
 retur iact[us] lapidis si nō incidisset i aliū
 vt fugēt istū Itē sicut in sequutio non
 imputat[ur] q[ui] fuit ea lesio: ita nō d[icitur] iac-
 et[us] lapidis imputari. Et idē itelligē ē q[ui]
 iste corruit i aliū lapidē: vt fugēt et p[ro]-
 cussione. vñmō p[ro]cussio nō fuisse gra-
 vis vel forte f[er]mote p[ro]iicit lapidē: z ille
 p[ro]iactus corruit i aliū lapidē. secus
 autē si lapis p[ro]iectus fuisse magn[us] z in-
 fluxisset p[ro]cussione magnā: si ille nō ce-
 pisset fugam: q[ui] tūc nō posset dictum
 Inno. p[ro]cedere. nā talis ludus esset no-
 xius et inter p[ro]ueros. Et Panoz. dicit
 q[ui] iste ludus lapidū parvorum est licitus
 p[ro]ueris. z h[ic] b[on]ificatio etatis: sz inter ma-
 ioris nō esset licit[us]. Et sic pa. p[ro]cludit q[ui]
 casus idē p[ro]iungens in isto p[ro]uero: ei nō
 imputatur. ex quo nō fuit in culpa. lz ve-
 niā ad cautelam postulauerit.

13 **C** Duodecima. Quid de elico qui iac-
 cido lapidē ad expellēdū porcos de
 agro iterficiat p[ro]uer: an sit irregularis:
 dic q[ui] non vt in. c. clerico. l. di. z hoc
 ideo fm glo. q[ui] dabat opam rei licite.
 ac et debem[us] p[ro]supponere q[ui] adhibuit
 diligentia debita circūspiciēdo. als fuis-
 set irregularis per scōam regulam.

14 **C** An autē h[om]i[n]i teneatur clamare. pa.
 in. c. ex lris. el. y. e. ti. dicit: q[ui] q[ui] p[ro]iicit
 aliqd ad locū insolitū: z p[ro] quem nō cō-
 suevit q[ui] trāsire nō t[er]rā clamare vt i. l. si
 putator. ff. ad. l. agl. als secus. Et vide
 ipsū pa. de hoc i. c. si. eo. ti. vbi dicit q[ui]
 clamantes submissa voce. vel post ca-
 sū p[ro]iungentem nō excusantur. Et in h[ic]
 peccant plurimuz rusticū ducentes mu-
 las qui post percussione dicunt. ca-
 ue. nam debent p[ro]monere ita tempe-
 stive. z fortiter clamare. vt illi qui-
 bus iminet periculum possint p[ro]uide-
 re z fugere.

C Tertia decima. Quid de eo qui vt is-
 des exercitū venietz ad obsidēdū ca-
 strū irruit se itra cast[ro] z cū ipugnaret
 ab aduersarijs. z q[ui] nō t[er]rate in euitabi-
 li p[ro]pulsus nō valens fugere atq[ue]z i-
 terfecit an sit irregularis. gl. i. c. de his. l.
 dicit q[ui] est irregularis q[ui] ista n[on] t[er]rate fuit
 euitabil[is] q[ui] poterat extulisse cast[ro] an ad-
 ueritū inimicor[um]. z idē q[ui] poterat p[ro]cauere
 ne i talē n[on] t[er]ratez icideret. ei imputat z h[ic]
 limitat. Rod. vt recitat. asten. h. vi. ti. x
 itij. q[ui] p[ro]p[ri]a voluntate se igessit i illō ca-
 strū. Sec[us] si domesticū vel res suas ibi
 habuisset quas suare volebat. q[ui] tūc si
 necessitate inuitabil[is] occidat nō est ir-
 regularis. z hoc p[ro]p[ri]a regulā.

C Quarta decima. Quid de puero qui
 vesicā porci inflatā z fortiter irāgens
 ex terre motu p[ro]gnās p[ro]iacta abouit
 an sit irregularis. Dicit p[ro]t q[ui] nō. Et idē
 v[er]o dicit de h[ic] sicut de casu. s. posito.
 q. xi. nec q[ui]libet ea d[icitur] attendi ad hoc. vt
 q[ui] sit irregularis vt notat gl. in. d. c. de
 cetero. Et ibi pa. dicit q[ui] appellatione
 casu intelligim[us] de p[ro]p[ri]a nō de remo-
 ta. z ea p[ro]p[ri]a imputatur z nō remo-
 ta. P[ro]e exemplū in remota. fecit sene-
 strā in domo aliq[ui]s sp[er]te se p[ro]cipitante
 de ea. Ego sū ea remota nec sū in ali-
 qua culpa. Sed causa p[ro]p[ri]a fuit sa-
 tuitas illius se p[ro]cipitatis. Sicut s[er]u-
 nō ideo q[ui] facit cūtellū est homicida
 Si t[ame]n animo nocendi facit z minores
 diligentia adhibet tūc cōsideratur cau-
 sa remota fm glo. ibi.

C Sed quis dispensabit circa h[om]i[n]i
 homicidas. R. Pan. in. c. ad audientia
 eo. ti. dicit q[ui] cū homicida voluntario
 nōq[ue] dispensatur in aliq[ui] ordine. Papa
 t[ame]n posset dispensare lz glo. in. c. sicut d[icitur]
 gnū extra eo videatur tenere s[er]u[us]. Et
 pro ea facit q[ui] irregularitas t[ame]n ex ho-
 micidio voluntario v[er]o de iure diuino
 iuxta illud. nō edificabis mihi templū
 Sz papa nō dispensat p[ro] lege diuina
 xxv. q. i. sunt quidā. Sed Doct. in. d. c.
 sicut dignū. z cōter hoc vt recitat pa.
 ibi tenet oppositū dicentes q[ui] iura di-
 centia q[ui] cū h[om]icida nō dispensat d[icitur]

referri ad difficultatē: qz de facili non
 dispēfatur: n̄ papa dispēfate p̄t si vult
 qz v̄t sibi p̄missū a lege d̄suina vt no-
 tatur in c. p̄posuit. de p̄cel. p̄e. Item in
 veteri testō reperit̄ dispēfatiō cū phine-
 es nepote aaron: q̄ cōmiserat duplex
 homicidiū. z postea fuit p̄missū mini-
 strare diuina. Itē pau. apost. fuit ho-
 micida. z tñ postea ministravit. z assū-
 pt̄ fuit ad ap̄latū. vñ p̄sumendus est
 d̄cū voluisse. vt ēt vicarius suus: possit
 ex cā dispēfate. hęc pa. i. d. c. sic d̄ignū
 Et exp̄dictis pa. v̄t elicit. q̄ ēt dato q̄
 irregularis sit de iure d̄suino. tñ papa
 p̄t dispēfate ex cā. z sic habes q̄ papa
 p̄t dispēfate ex cā p̄tra ius diuinū idē
 t̄z pa. in c. per venerabilē. qui si. sint le-
 gi. vbi vbi ex d̄ictis Jo. an. elicit. singu-
 larē theoricā q̄ nullibi exp̄sse phibe-
 tur. q̄ papa ex cā nō possit dispēfate i
 gradibus diuina lege phibitis. Quo-
 tñ ad irregularitates: an sit de iure di-
 uino vel positiuo Pan. multis locis t̄z
 q̄ est de iur̄ positiuo. qz est p̄ca. z hoc
 idēz videntur sentire cōiter doc. cū ho-
 micida autē casuali in sacris ordinib̄
 solus papa dispensat vt notat Hosti.
 in d. c. ad audient̄z. Idē pa. ibi per. c.
 p̄tinebatur eo. n̄. In minorib̄ aut̄ p̄t
 episcopus suo iure dispensare. z pro
 b̄ facti tex. in d. c. ad audient̄z. ibi pote-
 ris p̄cedere vt minorib̄ zc. Et hoc in-
 tellige in homicidio casuali vbi inter-
 uenit aliq̄ culpa seu negligentia. naz si
 nulla culpa fuisset de iure cōt̄ iste pro-
 mouetur. qz nullaz irregularitates icur-
 reret s̄m primū itellecum glo. in c. la-
 tor. eo. n̄. quez approbat panormi. ibi
 e pro hoc facit l̄ra ibi libere permit-
 tas. Nam non libere promoueretur si
 egeret dispensatione.

18 Quid si quis s̄botomat aliquem
 cā medicine. z inde seq̄tur mors. an sit
 irregularis. s̄. s̄m. s̄. si ictus erat pe-
 ritus artis: z adhibuit diligent̄ā debitā
 nō tñ in aliquo. S̄i si ictus d̄us nō
 h̄z cōsuetā d̄spositiōem mēbroz vel
 neruoz. vel venaꝝ z p̄p̄ ictiōnē mo-
 ritur: n̄ tñ i aliquo ictus s̄z Inno. si

In hoc nō errauit p̄p̄ suā experientia.
 nō est irregularis. Pott̄. n. cā q̄ cul-
 pa in h̄mōi p̄sumit̄ mors accidere. xx
 ij. q. v. de occidēdis. Sec̄ vbi p̄pter
 speritiā accidit̄: vel p̄pter negligent̄
 taz. z idē ph̄ci z cirugici: si erant per-
 ti in arte. z nihil. de p̄tingētib̄ omise-
 runt: z h̄nt sup̄ hoc p̄babilēz p̄scien-
 tiā. phibētur a p̄mōtione. Quis mor-
 tui sunt infirmi. Secus aut̄ qñ sūt im-
 pediti vel negligentes circa infirmos.
 Et ex hoc p̄babiliter credūt. vel dubi-
 tant infirmos mortuos: vel mēbris de-
 perditos. qz sunt irregulares. extra de
 eta. z qualitate ad aures

19 Itē custodit̄es infirmū vel seruito
 res eī q̄ vocauerūt minorē vel por-
 rixerūt ei vinū vel aquā: vel nō b̄n̄ cu-
 stodierūt. vnde ex frenesi se interfecit
 z h̄mōi s̄m. s̄. in oibus h̄is vbi bo-
 na fide: fiat nō d̄z de facili q̄s habere
 p̄sciam scrupulosaz nisi sit lata culpa
 z negligentia d̄soluta puta si custos in-
 firmi vel frenetici v̄t furiosi d̄misit: eū
 vt iret in plateā ad ludēdū vel als dat
 opaz rei illicitie aut ex nimia crapula.
 ebrietate vigilare nō potuit: maxime
 cū esset deputat̄ ad custodiā infirmi
 Nam si certū est q̄ inde ex hac culpa
 mors secuta est talis erit irregularis.
 als nō. Et si h̄z q̄s p̄sciaz scrupulosam
 depōat ad p̄siliū b̄i viri. hęc arch̄. f.

20 Quid de pentib̄ i quoz lectis p̄t
 filij inuentū mortui. s̄. s̄z Rat. si mors
 interuenit graui eoz culpa p̄cedente
 aut negligentia. grauis ē eis p̄nia int̄
 gēda extra de pe. z re. q̄sitiū z Panor.
 ibi ifert singularē theoricā ex illo tex.
 q̄ leuissima culpa i h̄omicidio nō iducte
 irregularitatē. q̄ tene mēt̄. z p̄cedit
 ille tex. qñ sine tactu. z alia p̄curatiōe
 h̄omicidiū secutū ē hęc pa. z sic ex d̄ictis
 pa. s̄ucto tex. ibi si ex icurta sp̄oz mor-
 tui inuentur̄ icuntis zc. iste cāus si d̄z
 erēdt̄ vltra terminos p̄p̄rios. d. c. Sec̄
 si q̄s ēt in leuissima culpa aliqd̄ agē-
 do nā tñ ex leuissima culpa fieret irre-
 gularis. vel d̄ādo occasionē ad hoc. si
 s̄o leuis culpa parēt̄ p̄cessit̄ i mortē

puerorū nō tā grauis pnia ē ipōnda
extra de hīs q̄ si. oc. de infantibus.

21 Additio. Quidā tñ adhuc vo-
lunt tenere q̄ leuissi-
ma culpa in homicidio gñalī nō in-
ducti irregularitatē. S; certe hoc di-
ctū si esse verū oporteret destrinere qua
si totū titulū de homicidio. & multa
capitula q̄ hñtur. l. di. Et iō p̄ clara de
cōfōe hñt̄ articuli ponēt tres p̄clusio-
nes ex qb̄ patebit p̄tās istī. q. P̄tia
ergo p̄clusio sūt ista. Dās opaz rei illi-
cite tñr de oi culpa. tā in p̄mittēdo q̄
in omittēdo p̄missa. & de oi casu inde
secuto. sine adhiberit diligētis sine si
Et ēt ei iputat q̄ ad penā irregularita-
tis. Nec p̄clo p̄bat. p. c. suscepimus. c.
de cetero. c. tua. & c. sicut ex l̄arum. ex
tra. eo. Scōba p̄clo. dās opaz rei licite
si fuit i culpa ēt leuissima in p̄mittē-
do tñr de casu inde secuto. Nec p̄clo
p̄ ex. c. clerico. faciete. l. di. & c. p̄sbyte-
rū. & c. ad audiētiam extra eo. nā. d. c.
clerico loq̄tur de cl̄ico faciete lapides
& c. & sic fuit in culpa p̄mittēdo. & iō et
iputat casus sequēs ēt quo ad irregula-
ritatē. Idē dic de. d. c. p̄sbyte. nā ille
p̄sbyter fuit in culpa in cōmittēdo q̄
nō adhibuit diligētis v̄bitā q̄ p̄cussit
in capite. Idē dic de. c. ad audiētis q̄ il-
le sacerdos nō amouit falcem a corri-
gia. & iō nō solum omisit sed cōmisit.
Stāt ergo iste due p̄clusiōes & nullaz
patīatur istātā nec ē necesse corrigere
aliqua iura. Tertia p̄clusio. dās opam
rei licite et nō adhibēs totales diligen-
tiā s; fuit in leuissima culpa i omitten-
do nō icurrit irregularitatē. Iste est ca-
sus dicti capituli. quesitū istī. n. p̄ntes
dabāt opaz rei licite. tñ fuerūt in cul-
pa leuissima omittēdo p̄z in tex. ibi ex
incuria & sic nō adhibuerūt diligētis
debitā. Et iō nō int̄ si marit̄ nō icur-
rit irregularitatē. Iura. n. plus tolerāt
culpā omisiōis q̄ p̄missiōis. p̄ hoc fa-
cit theorica aurea quā ponit Bar. in. l.
q̄ nerua. ff. depo. de qua Ale. de imo.
in. l. si mora. ff. so. ma. facit magnū se-
nā q̄ i oib̄ p̄ctib̄ i qb̄ q̄ tñr solā

de volo & lata culpa tenetur ēt de leuissi-
sima in faciendo p̄missa. & iste tres cō-
clusiōes videntur verissime & p̄cordāe
iura iurib̄: & iō tenende. ad hoc facti.
c. cū expedit. de elec. l. vi. Et si leuissi-
ma culpa i homicidio q̄ ē grauisimū
peccatū nō iducti irregularitatez. mul-
to minus in alijs peccatis. Et sic neces-
sario sequeretur q̄ in nullo casu leuissi-
sima culpa induceret irregularitatem
q̄ est absurdū. & destrueret quasi to-
tus titulū de homicidio. **Sinto.**

¶ An aut̄ istis penitētia publica. vel 22
occulta dari debeat. Vide. s. Confes-
sor. l. in principio.

¶ Quid si q̄ habeat ceruus vel leo. 23
nem qui aliquem occidit. & secundum
Jnn. non videtur irregularis. dñmō
maliciam vel culpaz in morte nō ha-
buerit. ar. l. di. hñ q̄ arbozem. & c. sepe.

Homicidium. l. ij. De pena & irre-
gularitate homicidaz. & s; Rat.
Si homicidū p̄mittitur verbo. s; p̄ce-
pto. cōfōio vel defensiōe pena est irre-
gularitatis que ēt post pactas p̄niam
ipedit p̄mouendū: & deicit p̄motū. l.
di. si q̄ viduā. & itellige defensiōe q̄
homicidā defendit vel ēt dissuadēdo eis
q̄ volebāt defendē occisū. si tñ corru-
pta intētide hoc fecit de pena vero ho-
micidij facto cōmissi. distingue. Nam
quattuor modis pōt p̄mitti. Primo q̄
dez si est cōmissū p̄ iusticia & recto p̄-
cessu & intētide. & tñc nō p̄mittit culpa
sed potius facit meret̄ n̄thlomin̄ ir-
regularitas p̄hñtur: q̄ s; ipedit p̄mo-
vendū & deicit p̄motū. l. di. aliquātos
nisi hoc fuisse factū ante baptismū. de
quo vide. s. Bigamia. Quicūq̄ ergo
in tali casu fuerit iudex: aut aduocat̄
sine p̄ actore. sine pro reo. l. cum actor
obligetur ad tallonē: q̄ agendo p̄ reo
agit & actores s; quosdā. vñ si sequitur
effectus est irregularis: & in disp̄sabi-
lis. nisi p̄ papā. Itē assessor. testis nota-
rī scribēs iuriaz. p̄ferēs iuriaz vel scri-
bens attestatōes vel legēs dum publi-
catur: vel scribens: vel dictās l̄as pro
vindicta sanguinis. omnes hy irregu-

lares sūt qz coopantur in mādato sine
sz doc. i. c. sniam ne cle. vel mo. z hoc
si secur⁹ est effect⁹. i. mors vel detrun-
catio mēbroz. aliter tales nullā irregu-
laritatem incurrunt etiam epales. put
voluit. sz. z hoc expresse voluit pa. in
d. c. sniaz z in. c. clericis. ne cle. vel mo.
vbi facit vnā pulcrā theoreticā qz p solā
mortē. seu mēbroz detractionem qz
incurrūt irregularitates. secus ergo si se-
quatur alia vindicta sanguinis. Et in
c. si aliquis. de homici. dicit qz nūqz cō-
trahitur irregularitas nisi actu homo
interficiatur vel mutiletur. Ex sola. n.
voluntate nō est quis irregularis. Qd
etiā sz Sof. ex quo sequitur qz si quis
voluit interficere hominē vel venena-
re. z etiā ppinauerit venenum z fecit
qd potuit ad mortē si mors nō est se-
cuta nō est irregularis. sz gl. in hoc vl-
timo in periculose. de pe. di. i. dicit qz
talis est irregularis sed pano. ad dictā
glo. respondet qz loquitur in irregulari-
tate que contrahitur ex peccato non
aut in irregularitate indispensabili ad
sz. dic qz dictū suū nullo iure cauetur
item oēs de familia rectoris qz vadunt
ad associandū malefactorem. cū dicitur
ad mortem siue equestres siue pe-
destres cū vadūt p defensioē si oportet.
vltiqz sūt irregulares qz trahit ad
cordā vel torturā reū vel fatēdū malefi-
ciū z ex hoc fatetur z occiditur. irregu-
laris est qz acuit vel portat manariā
cū qz qz ē decapitād⁹. vlt portat scalas
vel fines p aliqz suspēdēdo: sicut ē irre-
gularis qz qlibz hoz dat cāz ppinquā
mortui alteri⁹. d. c. si qz viduā. Secus
de eo qz fecit scalas vel fines vlt gladiū
nō ad mortē sferēdā. sz ad oēs. vltus z
cāu postea aliqz vtitur ipsis ad occisio-
nez. xxiij. q. v. de occidēdis itē si qz ali-
quid facit vel dicit vnde acceleretur ali-
cui mors sz oio esset mortuus. effici-
t irregularis. si hoc ē certū puta voluit
infirmū vltitū mortuū vel dicit deca-
pitādo. Ut ponat caput in cipo. z ex
hoc citius ponit. vel dicit satelliti. vt ap-
ret manariā: ne recipiat plures ictus z

fit vlt qz cito expediat z hmd. ar. d. c. si
qz viduā. Secus principalr si homici-
diū factū sit necessitate z sic duplr qz
aut necessitas est inevitabilis aut evitabi-
lis. Si qz occidit vlt mutilat ex necessi-
tate inevitabili. i. ita artat⁹ vel angustas-
tus. qz nec fugere: nec clamare. nec al-
tet poterat se iuvare nisi occidat vlt mu-
tilet nō ē talis irregularis. extra. e. si fu-
riosus. i. cle. sz si hoc faceret ad defē-
siōē pentū vel socioz vlt alioz nō evade-
ret irregularitatē. Et hoc vlt expssuz p-
ter. i. d. cle. vbi dicit. Si furiosus aut iras-
sen dormiēs hoiez mutilat vel occidat
nullā in hoc irregularitatez incurrūt. z
ides de illo cēsem⁹ qz mortē alr evitare
nō valēs. sūt occidit vel mutilat inaso-
rem. hec ibi No. sibi mortē propriam
non ergo alienam.

¶ Quid sit si poterat evitare mortē sz
nō mutilationē alicui⁹ mēbrū. an sit ir-
regularis occidēdo vel mutilādō inaso-
rez. Lap. sz qz sit irregularis. Sz car. in
d. cle. sz verū qz nō qz ibi egpant muti-
latio z occisio. qz ad hēdā irregulari-
tatez. Et sit ides dz eē qz ad eā evitādā
Itē si fugere possēt: sz fugiētī poterat
imminere piculū. puta casure. vlt veloci-
ris cursus inimici sequētis qz audacior
fact⁹ pp fugā pōt de facili fugiētē a ter-
go vulnerare z occidere Et sic tali pi-
culo nō tñr fugiēs se exponere. Nā qli-
tas ipia z loci si patit pleni⁹ deliberā-
di piliū. ff. de exerci. l. i. z qz dicitū ē de
infante qz non est irregularis Pe. de
ancha. dicit. qz idem est de maiorī. se-
ptēnio. si nō est doli capax.

¶ Quid aut si qz mortē vel mutilatio-
nē ppriā evitat nō valēs occidit vlt mu-
tilat. sz dabat opaz rei illicite puta iuen-
tus ē v nocte cū qdā muliere vlt hmdī
z affines illi⁹ mlieris reperit ē i enz
domo qz eū armis aggressū se z ille se v
fēdēdo occidit vnū ex illis: an sit irre-
gularis. Bubiū fac qz ille dabat opaz
rei illicite. z sic p rellas positas i pcedē-
ti caplo dz i putari. sibi cāus sequēs. Et
hū⁹ opi. ē asseñ. l. vi. ti. xxv. vbi dicit qz
ptigē pt. qz illū qd nō ē actu. z p se volū

in vltima: pot eē p accidēs voluntz e
intēti s; q; cā. p accidēs dī remouēs
phibēs. vñ qñ q; nō remouet. ea ex q
b^o seqt homicidiū: dī qdāmō homici
diū voluntariū. h̄ at p̄tigit duplr. vno
mō qñ dat opaz rei illicite. alio mō qñ
nō adhibet debitā curā. Et his casib^o
si sequat inde homicidiū: non euadet
homicidij reatum. l. di. sepe.

3 Quid de dormiēte q dormiēdo per
cussit vel interficit aliu: an teneatur pa.
in. d. cle. tāgt h̄ac. q. sed eaz non soluit
S; Bart. in. l. pena. ff. de pariet. scdm
Buil. respōdet q; aut iste talis sciebat
hoc enenire sibi. z tūc d; sibi puidere
vt faceat solus vel nemo sit in camera
sua. z si non fecit est in culpa: z pp cul
pa tūc: sicut putator arboris q non ad
monuit trāsētes. vt. l. si putator. ff. ad
l. aquil. Si hō h̄ nesciebat sibi enenire
tūc et p̄ctur. nā dormiēs egpatur furto
so. vt. l. i. ff. de acquil. pos. S; furio
sus nō tenetur ergo zc. hec Bar.

4 Sed quid si ideo i nocte habuit ta
le somniū q; cogitauit tale qd in die.
Rendēt qdā similit: q; aut fuit laceffit^o
sine sui culpa: z tūc nō tūc: cū sit victū
nature. Als secus. d. l. pena.

5 Quid autem de ebrio si occidat vel
mutilet. Dic fm Dat. zen. z Lar. in.
d. cle. q; est irregularis. q; si voluisset
papa exp̄sisset. Sequit de scdo mem
bro. supradicte distinctionis. s. qñ ne
cessitas fuit euitabilis. Puta q; aliter
euadere poterat: puta claudēdo hostia
hostia dom^o: vel in turri se claudēdo
vel recedere de loco vbi. expectabat ini
micos venturos: tūc efficitur irregula
ris: nec ad maiores ordines ascēdet im
mo nec in susceptis: nisi ex magna dis
pensatione pmittatur ministrare z q̄
uis zen. dicat q; si fugiendo: fuga erat
sibi periculosa vel vituperosa: z ad
dedecus. z si nō ad pariculā psonē: z
pp hoc fugit: z occidit: talis euadit ir
regularitatē. De. d. an. si credit hoc ve
rū. Idē Lar. licet dicat q; opt. zen. sit
equoz. Tertio principalr si sit hōicidij
vin casuale distinguet: vt dictū est. s. ca

pitulo imediate precedentū in prin. in
tribus regulis ibi positis.

¶ Quarto si homicidiū sit, voluntate
spontanea factū: siue in opere: siue et
in verbo: etiā sine peccōiductū irregu
ritatē. z tal si solū n̄ d; pmoueri. s; si
pmou^o ē. in ppētū spont. d. c. si q; vi
duā. et si interficit sarraceniū vl paga
nū. l. di. clericū. z cū tali nūq; dispēsat
in ordine: vl officio. l. di. mīroz. z et si
sit occultū: ministrare in ordine suo n̄
p̄t. extra d. tē. or. c. si. poterit tū cū tali di
spēsar i bñficio d. cle. pu. i. du. c. y.

¶ Similiter si euitat irregularitatem
q; iur' ignari zelo fidei z ppter indulgen
tiā h̄ndā: q; dat ferētibus ligna ad p̄bu
stionē hereticoz: attulerunt ligna ad
cremandum hereticos: si illa materia
cooperata ē ad cōbustionē hereticoz
s; .h̄. sed si illa materia n̄ cooperata
qui iam mortui erant qñ ligna attule
rūt vel antequā accēderēt ignis in illa
materia: nō sūt irregulares. Si aut de
hoc dubitatur: melius ē tenere certū z
se reputare vt irregularē. extra de tē.
ordi. ad aures.

¶ Princeps qui legem p̄dit: cuius le
gis auctoritate homines sūt traditi mor
tū non efficitur pp hoc irregularis: q; in
certam personā non animaduertit
vt notat Al. reht: xxiij. q. v. officia.

¶ Episcopus vel alius prelat^o qui h; 9
iurisdictionē temporale: debet cōstitue
re iudicē secularē q; audiat cās p̄cipue
sanguis. Et illi p̄ p̄cipere q; faciat vni
cuiq; iusticiā si at talis iudex iterroget
eum i speciali. Quid agēdū in tali. q;
scilz meret penā sanguinis: p̄t rūdē
consule peritos. Et caueat ne propter
suā respōsionē directam vel indirectā
ille intelligat: q; debeat eum sanguine
punire fm Rai. nam si ex tali respon
siōe reus occideretur vel mutilaretur
esset irregularis. Potest etiā prelat^o
talīs delegare alicui et spectalr super
altq; maleficio: z hōicidij z h̄mōi in
sua iurisdictione cōmissio: vt ingitave
ritate iusticiam exequatur. Et sicut
committitur sic exequatur z occidat:

nō ppter ille platus ē irregularis. ex
tra ne cle. vel mo. epō. li. vi.

10 **C**licū ē platus. ecclesiasticis ob ofen
sionē rex ecclie vel i fides inuocare ptra
violētos brachiū seculare: z hortari ta
les: nō gādē vt occidāt: vulnerēt: vl mu
tilēt hoc. n. eēt directe ad homicidūz
puocare. s; vt eccliaz vl patriā liberēt
z terrā ab infidelib; occupatā reducat
ad xpm. z sup hoc ecclesia facit remis
siones magnas z licet hinc inde alq
occidāt nō ē plato hoc iputari. immo
peccaret nisi q̄ tales se oppōeret. xxiij.
q. v. de. occidēdis. ij. q. viij. c. i. g. i. z. c.
scilicet z. c. omni. z. c. horatu. z. c. vt pdē.
et ad clicos p̄tinet disponere z inducere
alium ad bellādū itia bella Et licet
nō debeāt exercere bella manu ppria
possunt tñ interesse: z iuste pugnātib;
spiritualiter subuenire: suis exhortatio
nibus z absolutiōnibus z alijs sp̄ri
tualibus subuentiōnibus.

11 **C**Uz plati z alij q̄ iter sunt videte
sanguinis sint irregulares. R. Pa. in. c.
sententia. ne cle. vel mo. de. mēte In.
no. dicit q̄ itersentia nō facit que ir
regularē: nisi interest; auctoritatē pre
stando. Idē si prestat auxiliū. p̄silium
vel fauorē: aut operā. vt pz ex notatis
in. c. sicut dignū. extra eo. Dicit etiam
Do. q̄ si ad clericū spectat iurisdicō
nullo mō dz itersē vincte sangui
nis. ne videatur p̄stare. auctoritatem
vt i. c. ex litteris. de excels. prel. hoc tñ
Pa. restringit i clericis itersētibus ex
sola libidine seu voluntate. non enim
debet p̄stare p̄stiaz istis eis phibitis:
sicut nec alijs spectaculis vel cōtibus
p̄ngtoz vt in. c. p̄st p̄st. xxxij. dist.
z i. c. non oz. de cōle. di. v. Sec; ar; pu
to i itersētib; ex iusta cā puta qz so
ciāt iustitiam. ad p̄fortā. ne incidat in
d̄sp̄rationē: z vt p̄fortēt eū ad patien
tiam: sicut obseruatur in multis locis.

12 **C**S; nūqd iudex si nō liberat hoīem
a morte iniusta. cū pōt. z platus si nō
pascit fame moriētē cū pōt: erit ire
regularis: si mors ide sequat. R. s; q̄
nō. l; grauissime peccēt: qz lex p̄motō

nō factū regit. xv. q. i. sigs nō fratus
Sed q̄busdam alijs videt q̄ predicti
non eunt irregularitatē: qz i dicitis ca
sibus nō solū ē omīssio sed etiā cōmis
sio. z ad hoc facit qd notat asten. li. vi.
ti. xxiij. vbi dicit q̄ ille q̄ hoīez a morte
liberare potuit: s; noluit nō est imūis
a culpa homicidij. alfat. c. sicut dignū
s. illi aut ex eo. ar. dist. lxxxvi. factētes
z. xxiij. q. iij. nō iserēda. z. c. q̄ p̄dr. Et
hoc q̄n illū iniuste occidit de pe. di. l.
p̄culose. z licz alq̄n itelligat h; de iu
dice q̄ dz ex offō defēdere: qz ille solus
ad hoc tenet ex precepto. xxiij. q. v. qu
malos. z. q. iij. forte. p̄silium tñ sanū est
s; Bos: z No. q̄ quilibet et priuatus
hoc faciat: si sine periculo suo hoc pos
sit facere pp̄ premissa iura.

13 **C**Quid si clericus tradat latronē iu
dici seculari. petēs et cū p̄stacione q̄
cū p̄ntat citra sanguinis effusionē: z
postea iudex p̄cedat vsq; ad sanguis
effusionē. an sit irregularis. R. q̄ non
fit ex hoc irregularis at̄ daret plibus
mā clicos expoliāt z trucidādū: si pro
pter metū illū nō auderēt cōqueri: nec
et nocet si clicus ad p̄uincēdū latronē
vderit signa de hoc ē tex. i. c. platus ex
tra eo. li. vi. p̄dicta tñ gādūm itant q̄n
alto mō tal clicus res suas nō pōt recu
perare Et q̄n morte n̄ intēdebat. z p̄
missa p̄stacione. z si sua intentio erat
maculata fieret irregularis. si mors vl
mutilatio mēbz inde sequatur.

14 **C**Quid si post occisionē letet z ra
tum habeat. R. host. vt recitat asten.
vbi. s. q̄ Rati habitio retrorahitur z
mādato egparat. q̄ i maleficijs ḡnalr
antēdit. z h; itelligit asten. verū esse si
gaudeat v̄ morte persone. Secus si de
maleficij p̄uicōne letetur: z Deo re
gratietur z persone cōpatiatur.

15 **C**Utrū si reuelas tractatū hōicidij
sit homicida si sequat. R. pa. i. c. petr;
e. ti. refert aliquos dicere q̄ non s; suf
ficit q̄ phibuerit. Jo. an. distinguit q̄
aut dolose n̄ reuclat z tñ imputat ei
homicidij: aut si dolose nō reuclat z
tñ nō erit homicida: Pa. tñ p̄sulat

vt reuellet. nā pp opinioes diuersas in hac materia. saltem in foro anime imputaretur culpabilis.

16 Quid si clericus scribat qd aliquis ca-
plat: z ex illa captiōe sequit̃ mors vel
trūcātio mēbrorū. ipso tñ ignorāte Et
factū z cām: an sit irregularis. R. hosti.
dicit qd sic: qz debuit suspicari hoc pos-
se Euentre.

17 CAn autē ex qualibz mutillatione in-
ducat irregularitas. R. car. i. cle. si furti-
olus. c. x. e. post. laud. dicit qd si s3 soluz
cū mutilat aliqd de pñcipalibz mēbris
z s3 Pa. i. c. l. g. cle. vel yo. ex sola ef-
fusiōe sāguis nō causat irregularitas.

18 CAn at digit⁹ sit mēbrū. R. bar. i. l.
ij. ff. de publ. iud. pcludit mēbrū appel-
lati qd h3 offm̃ sepatū z distinctū ab
alijs. vt ocul⁹. l. v. di. si euāgelica. vñ ma-
nus aut ped. vt i. an. s3 nouo iure. C. d.
ser. in digitus at nō ē mēbrū. s3 pō mē-
brū. ad h. ter. bonus. lxxxix. di. singula
vbi appellat mēbrū qd hēt offm̃ disti-
ctū. z si iciderit alicui digitū: nō ē irregu-
lar]. sec⁹ si totā manū vñ pedē vñ oculū

19 CQuid aut si quis debilitauerit mem-
bruz. ita vt qñ sit inutile nō tñ dūcatur
nūqd effect⁹ sit irregularis: dubiū fa-
cit: qz parū vñ nō ēē z inutile esse. R.
Pa. in. c. cum illoz. de sen. ex. dicit qd
differentia ē inter trūcationē mēbrū
z mutillatōes: z vt diuersa ponūt i. d.
cle. si furiosus. z trūcātio dñ total' mē-
brū abscissio seu diminitio. mutillatio
qo qñ i totū mēbrū nō abscidit s3 ex p-
cussione ipedit et offm̃: vt puta i tibia
pussus. nō valz mouere pedē z qdlibet
istoz iducit irregularitatē s3 etiā s3 idē
Pa. i. c. clicis. ne. cle. vel. mo. z i. d. c. l.
s3 expresse pñū dices qd mēbrū debili-
tatū valz late ad decorē z in pēto siē
da ē mitor̃ interpretatio Idē scit̃ Gal. s3
etiā. s3 Guil. de lādei suo sacrali dicit qd
si solū occidēs vel mutillās mēbrū ē ir-
regularis. s3 ē reddēs mēbrū inutile dñ
mō sit de pñcipalibz: z de illis q red-
derēt hominē deturpatū z inutilem
pro diuinis officijs exercendis z idē si
qo faciē alteri⁹ deturpet vel verberent

h3 alias se non sit mutillatus: si tñ ex
huiusmodi deturpatōe efficiat inhabilit̃
ad pmissa pp scādālū ipm̃ credit esse
irregularē. Et idē si sibi faceret macu-
lam vel aliud impedimētū in oculo:
ēt sine erustione. Sec⁹ si mēbrū oio oc-
culū sibi auferret: puta digitū vnus
pedis vel testiculū: sine alia magna
debilitate vel deformatate. Nec omnia
pbatur. l. v. di. p totū hec Guil. z hec
opinio vñ valde rōnabilis.

C Qui percutit mulierē pregnātem 20
vel dat ei aliqd vt faciat abortū. Si ex
huiusmodi percussione vel rei dātōe
illa abortit. si tam erat formatus fetus
est irregularis Secus si nondum erat
formatum puerperium.

C Quid si dubitet. vtrū ex percussione 21
vel rei sumptione secus⁹ fuit abortus.
vel ex alia cā. vñ vtrū eēt puerperū for-
matū vel nō si pbabiliter dubitat. d3
a p̃mōtione z ministerio abstinere ne
periculo se p̃mittat. Si autē habeat te-
merariam opinionem eām⁹ deponat.

C Quid si plures reperiantur in pu 22
gna in q̃ aliq sūt interfecti vel mutillati
z nescit a qb⁹. R. s3 Gal. q̃tū ad irre-
gularitatē oēs cēsēnt irregulares. z q
sūt ex pte iniuriātū: z q sūt ex pte reci-
piētū: si illi erāt clici: z sic illicite mo-
uerēt arma. di. ij. sigs post. S3 archi.
xxij. q. vlti. c. si. dicit qd istō dēn Rai.
qdā itelligūt. qñ clici erāt i culpa. nam
si defēderēt se vel socios necessario: s3
aliqs a defēdētib⁹ sit interfect⁹ ex alia p-
te: reliq q si intercessisset nec interfecto-
res suauit̃: nō essēt irregulares: licz
volūtātē occidēt. habuerūt: qz lex p
mōtōe factū regit. ipse tñ arch. distin-
guit inter repellētē z inferētē viz: vt re-
pellēs ex dūpēsatione p̃moueat z tol-
lerēt i suscept]. dñ tñ p̃stet etiā nō p̃cus-
sisse. inferens sec⁹. qz i culpa ē. Dicit et
Arc. s3 In. z Host. qd sigs percussit ali-
quē in bello iusto: si nō sit idē mortū⁹
vel mutillat⁹ suis scitib⁹ nō efficit irregu-
laris. ēē si alij occidāt dñm̃ nō p̃uoca-
uerit eos extra eo. significasti. el. ij. Ad-
dūt tñ in. qd si aīo occidēs percussit ali-

que. lz n̄ letalr. lz alij postea occidunt
ē irregularis. z de hoc v̄r cāus i. d. c.
significasti. ex q̄ elligūt tres cāus singu-
lares. Prim̄ q̄ si q̄ p̄cussit n̄ letalr
si animū occidēdi habuit z ex aliorū
vulnerib⁹ p̄cuss⁹ expiravit irregularis
ē Secūdo q̄ allū letalr p̄cussit. lz ab alijs
fuerit extit⁹. multo fort⁹ irregularis
ē. Tertio si n̄ appet. an letalr lz etiā p̄-
cussus ab alijs obuit. z nō apparet. ex
cui⁹ vulnere decesserit. irregularis est.

23 **Q**uid aut si q̄ p̄cussit n̄ letalr. ap-
pet tñ q̄ ex p̄cussioe sua si poterat iste
fugere. vñ fuit occis⁹ a p̄chiatis. nun-
qd̄ sit irregularis. hosti. dicit q̄ sic. q̄
p̄stitit cāz homicidio. Et ita cōster trā-
scūt doc. Sz de hoc pan. dubitat in. d.
ē. significasti. nā cū liceat clerico p̄ de-
fensioe rez p̄cutē. lz n̄ letalr. tūc si iste
insistit rei licite. nō dz euent⁹ mortali-
tat] sibi imputari. cū ipse i hōicid̄io si re-
piat. vñ possz dici q̄ q̄ ad penā nō de-
beat ipse teneri. sed q̄ ad cessatidē a
d̄m̄inis. Pōt ergo saluari opt. hosti.
tāquam tutior.

24 **Q**uō aut z qñ bellatores efficiāt
irregulares: maxime q̄ ad clicos. Jo.
cal. z Jo. an. i. novel. i. c. petisō. extra e.
sic distigūt. Clic⁹ aut vti armis icon-
tinētū repellēdo viz vl. z cū debito mo-
deramie: aut alr. si p̄rio mō: et si occi-
dat vl̄ mutilat n̄ ē irregularis. cū. i. fac
ad sui defēsiōē. di. i. ius nāle. St. alr
facit aut agit v̄ lnia pape: aut p̄po mo-
tu. si v̄ lnia pape: puto q̄ i bello iusto
v̄t pōt armis offēnsibilib⁹: nā iter alia
que factit bellū istū ē auctoritas pape
vel p̄ncipis. z tūc si occidit vel mutilat
n̄ ē irregularis: ex q̄ papa v̄dit sibi
lniaz. nā cū irregularitas sit p̄ca p̄ cō-
stōnes canonicas introducta: ex q̄ pa-
pa potuit dare lniaz clico z auctoritate
v̄tēdi armis gbuscūq̄: et sine metu ir-
regularitat] dādo h̄mōi lniaz. v̄r q̄ ab-
stulit ab eo scurfiōē irregularitatis.
hoc qdā dicit v̄r qñ papa hoc expr̄t
m̄fualtas secus. lz gbuscūq̄ alijs v̄r q̄
et sine exp̄ssioe si fieret irregularis. si
mōu p̄prio clic⁹ v̄tē armis: tūc aut

i bello iusto aut iusto. Si i bello iusto
sto planū ē: q̄ nō ē sibi licitū sine iusto
fauore p̄stet: siue vt timorē icentiat ad-
uersarijs. z si tibi alij sūt occisi vel mu-
tlati irregularis ē. xxij. q. viij. e. i. z. ij.
Si i bello iusto: puta p̄ defēsiōe p̄rie
vel alioz. xxij. q. ij. fortitudo. z tūc po-
terit iteresse et cū armis defēsiōis. nō
tñ dz pugnare: lz ortari poterit. xxij.
q. viij. vt p̄dē lz cū armis offēnsibilib⁹
nō dz ibi eē. nisi ea itēsiōe. vt defendat
si vt pugnet. xxij. q. viij. clici. z si i tali
bello ē alijs occisus vel mutilatus ab
ipso clico. ē irregularis. Si aut ipse ne-
minem occiderit vel mutilauerit non
ē irregularis: lz q̄ ab alijs occisus sit
vel mutilat⁹. Ad tollēdū tñ duplicitat]
ambiguū ad cautellā hoc casu p̄t sibi
iponi p̄nia. Et sic itelligit. extra de ele.
p̄cus. p̄fuit. Si hō i tali bello clic⁹ vl̄
nerauit aliquē: lz nō occidit vel muti-
lauit distiguit. Ant talis vulnerat⁹ fuit
postea occisus ab alijs. z tūc sibi distin-
guit vt. s. dicitū ē. aut h̄nt animū occi-
dēdi. z ē irregularis. Ant nō: z tūc et
distiguit q̄ aut vuln⁹ ipsius clici pōt di-
scerni ab alijs vulnerib⁹: z tūc nō est
irregularis. si vuln⁹ nō ē mortale. aut
nō pōt discerni: z tūc p̄ dubiū iudi-
cat irregularis. nō. tñ q̄ ex hoc q̄ pa-
pa dat lniam clicis q̄ interfint bello:
nō tñ v̄r ex hoc licere clicis vti armis
nisi ad defēsiōē. n̄ at ad occidēdū. aggre-
dēdo nec et paganiū. Sz p̄nt tātū iter
eē ad hoztan. alios. xxij. q. viij. oi. et
c. se. hec. Archi. f.

Qui aut se mutilat ex ipatiētia. vel 25
et si hoc facit zelo castitatis sibi virilia
āputādo: irregularis. ē. lv. di. sigs ab-
sciderit z. c. qui. partem.

Hoc canonice Utrum clerici tene-
ant ad horas canonicas. R. lz pa.
in. c. i. de cele. m̄ss. Et car. in clemē. i.
eo. tl. q̄ quilibet promotus ad sacros
ordines tenetur ad diuīnuz officium.
Secūdo q̄libet beneficiatus q̄stūcūq̄
modicum sit beneficium et si benefici-
um sit de patrimō. z hoc si patrimo-
niū factū est bñficiū alijs non. Adde

Tertiu fm Asten. qd licet religiosos n̄ teneatur ad horas rōe qua religiosus: vt pz in religiosis laicis: n̄ tñr si est ordinatus in sacris: vel et ex statuto religiosi: p̄nt oēs clici obligari et nō ordinati et p hoc pz qd dicendū de fratribus p̄fessis in ordie minor: q ex p̄suetudine ordinis vocatur clici licet nō sint in sacris: nec et habeat p̄mā tonsurā: an teneatur ad offm̄. Et p̄ dicta pz q sic Et hoc et t3 magister Ber. de p̄f. sup iij. c. regule. vbi dicit q in ordine mt. sunt fratres in duplici differentia. Qui dā sūt diuino cultui deputati et literati Et alij illiterati: seruitio p̄fatorū deputati. Et sic expresse innuit: q tales fr̄es p̄fessis nō hēant p̄mā tonsurā: ex cōsuetudine ordinis noiantur clerici: et sic obligatur ad offm̄ clicoz. Alias ad nullū offm̄ teneretur: q nō ē dicēduz ne ob. si dicatur q appellatōe clericorum saltem in mā penalis: nō veniunt illi q saltē nō habēt primā tonsurā. n̄ pz m̄sio ex predictis. qz illud veruz n̄ si aliter p̄staret de mēte fundatoris regule: q potuit et voluit et non ordinaros obligare ad diuinū officium. Idem credo sit in alijs religionibus.

1 **C**An aut clericus in minoribus reuētur ab offō diuino. si est abns ab ecclesia i qua est beneficiat⁹ ex cā rōnabili et deseruit eccleie p vicariū. Pe. et abb. dicit in. d. c. i. q sic. et hāc d̄riam assignat inter clericū p̄stitutū i sacris et p̄stitutū in minoribus beneficiatum Allegat. c. puenit. de ap. fact. c. cū. ex eo d̄ elec. li. vi. Sz panor. ibi nō placet hec opinto. nec illa iura hoc p̄bat. naz loquūtur quo ad officiadū ecclesiaz naz ex iusta cā qd excusat non tñ releuat: quin teneatur dicere in p̄uato.

2 **S**z dubitat. an isti beneficiati exites i minoribus ex q̄ d̄sunt p vicariū: teneant dicere offm̄: et v̄ q n̄: qz p̄dicti v̄s̄r tēneri ad offm̄ rōne b̄ficij. sz beneficio facti factū ē: ex q̄ d̄sunt p vicariū hāc opt. r̄fert io. an. i. d. c. i. et n̄ r̄probat nec e p̄sse approbat. et idēz fac io. d̄ lig. in d. c. i. sz tpe io. an. i. d. c. i. dicit vnuz

blicū p qd facile v̄f recedē a dicto p̄. Et ab. Bich. entz se l benter vidisse q ecclesia fecissz statutū: v̄ clici saltē i minoribus b̄ficiati: n̄ curati: excusarēt occasione studij. ab offō dicēdo d̄ s̄uēdo eccleie p vicariū. et dicēdo offm̄ beate virginis. Et sic apte v̄f sentire q cessante statuto eccleie: q cleric⁹ i minoribus b̄ficiat⁹ nō excusat: q̄ntis deseruiat p vicariū. et ip̄e dicat offm̄ beate virginis: et si ip̄e sit abns ex p̄babili cā. vt studior. et pa. credit hāc opionē veriorē et iustiorē Exp̄dict. Inferi: q cleric⁹ in minoribus nō beneficiatus: ad nullū officium diuinū tenet: nec ad septem psalmos nec aliud: ex quo nullo iure canet Et pa. in. d. c. i. dicit q hoc h̄z ḡnalis. p̄suetudo: que non dicētes excusat.

Utruz clericus nō dicēdo horas peccet mortalit̄. Sz. fm Ul. qui ex aliqua necessitate fm formā eccleie non dicit. puta ppter defectū v̄s̄us vel infirmitatem: vel paupertatē: vt qz libro caret: recōp̄sat tñ p equiualens: puta p̄ p̄s vel orationē d̄ficā. nō peccat. s̄l̄r nō peccat mortalit̄ q p̄ba quidē dicit sed ad illa nō attendit: qz cū p̄ceptum de dicēdo horas sit de iure positū: nō referi nisi ad ea: q̄ sub iudicio humano cadere possūt: et ista sūt q̄ exercētur p act⁹ exteriores: nō aut̄ interiores. Et sequētes hāc opionē dāt tale exemplū de illo. v3 q vult ire ad sanctū Jacobū et posuit se in itinere aio complēdi votū: qz nō est necesse q̄ sepe habeat in aio s̄ctū Jac. sed sufficit q̄ ab initio itēpat. et hoc idēz v̄f voluisse Sco. in. iij. vbi dicit q in cōserendis sacramentis n̄ sufficit iūentō habitual nec regit̄ actualis. sed bene regit̄ virtualis: qz in virtute illi⁹ intentionis prius habite actualiter. s̄ in principio facit oia que facit. t̄q̄ ex radice Sic in p̄posito: vide de hoc. c. Baptismus iij. ho. et dicit vt notat archi. s̄. i. s̄. q in p̄cepto est horas dicere: sed alia q̄ in deuotōe p̄sistūt: suadēdo dicunt. et h̄ ē qd dicit tex. i. c. volētes. extra eo. ibi q̄ntū de d̄derit. p̄ q̄ p̄ba apposuit cōsi

in fragilitati humane cōpatēdo: qua
si dicat p̄cipimus vt vnusq̄q̄ dicat ho
ras suas: attentionez at̄ z deuotōz in p̄
cepto nō pontm̄: s; ḡe dei s; q̄ sp̄as
dare voluerit duxim̄ reliquēdū. z hūc
intellectū teneas. qz beator̄ ē vt qz n̄
dz ecclia alicui laqum̄ iponere. xxvij.
q. i. de viduis. hec arc. fl. z hen. boych.
Idē Pe. de pal. dicens q̄ euagatio q̄ ē
preter intētionē: z pp̄ occupationē p̄
cedētē licitā peccm̄ si ē. Secus si pp̄ illi
citam. Sed si euagationē aduenteret z
solū s; actū extertorem: licet sit teme
raria z grauis: forte nō tñ mortale. n̄
si p̄pter p̄ceptū. Et id̄ licet dicēdo offi
ciū cogitet aliud. nō videtur trāsgres
sor̄ p̄cepti ex natura facti. si aut̄ euaga
tio mētis sit ex hoc q̄ aliquis sc̄lēter se
occupat in actu exte: totū q̄ nō secti pa
tiur attentōem. vt exercitiū manuale:
tūc v̄f eē culpa mortalis. z directe q̄ p̄
ceptū. d. c. dolētes. S; si dicens offi
ciū verba p̄termittit: nō oz q̄ pp̄ hoc
a capite s̄sumat disturbādo offi. imo
ēt si dicēdo i choro cū alijs: ex aliq̄ ne
cessitate p̄termittit psalmū vel lectiōz
vel aliqd̄ huiusmodi: z si aliter p̄t omi
sū sup̄plere. nisi subtrahēdo vocē ab
tutorio chori meli⁹ est pertrāsire q̄ of
ficiūz chori dimittere. At si his q̄ te
net̄ ad horas ex industria: vel negligē
tia sola omittat: mortaliter peccat. d.
c. dolētes. z fm̄ eūdē Al. n. sūt tot̄ pec
cata: quot sūt hore omisse: qz totū offi
cium vnus dies est totū vnus integra
tū ex suis p̄tibus. z id̄ p̄cepto vno pre
cipit: z trāsgressor̄ n̄ trāscreditur nisi
vnū p̄ceptū. z hoc tāto amplius q̄to
plures partes eius omittit: quotiēs at̄
recordatur de officio dicendo z p̄po
nit nō dicere: totiens mortalit̄ peccat

4 **Utrum** scolasticus qui tenetur ad ho
ras canonicas: dimittens eas dicere
vna die propter studium: z lectione
ex proposito z spe dicendū in alio die
peccet mortaliter. R. fm̄ Den. de gan.
si dimittat s̄ absq̄ alio l̄tio ipedimēto
peccat mortaliter. sed qd̄ n̄ra q̄rit v̄z
studij possit eē ita l̄ium impediētū

omittendū horas: sicut grauis infirmo
tas. z ita dicēdum q̄ si clericus h; ta
lē necessitate studij. q̄ dicendo horas
imminer̄ crimē z scādālū mortale cui
pōt occurrere dimittendo horas: nec
istā necessitate potuit p̄uidere rōnabilē
confectura: nec p̄ cōsequēs p̄uenire
tūc nō peccat omittendo horas: qz lz
dimittere sit de se peccatū: tñ propter
maius malū euitā. amittit rōnē pec
cati. Plus. n. tenet̄ occurrere scādalo
ad qd̄ tenetur ex diuino p̄cepto. q̄
dicere horas ad quas tenetur ex pre
cepto ecclesie: vnde in hoc potest eccle
sia dispensare: non in p̄mo: immo
peccat dicendo horas: z nō occurren
do illi scādalo. Si autē non sit talis
necessitas sed pōt dimitti lectio z stu
diū sine tali discrimine vel scādalo
mortalit̄. aut potuit p̄uidere ex rōnabilē
cōfectura qd̄ vētur erat. z p̄uenire di
cēdo horas. tunc omittendo peccaret
mortaliter. hoc Den. Lā at̄ rōnabilis
eēt si ppl̄s mouer̄ ad arma vl̄ scāda
lū magnū: neutrum esset q̄bus verifir
posset obutari. posset eēt dici q̄ cā rōna
bilis omittendū esset: si talis clericus eēt
solennit̄ p̄dicator vel lector. z p̄pter
cāum inopinatū necesse esset omittere
p̄dicatōnē vel lectionē si h̄eret dicere
officiū: tūcentz omittēdo offi n̄ esset
iudicādū de mortali: cū p̄posito tñ
alia die satisfaciēt. Sicut h̄es. i. c. Je
tunū. de p̄dicatore solēni q̄ omittit le
tunū ecclie pp̄ p̄dicatōnē cū nō pōt
facere vtrūq̄: z non peccat. cū nō sit in
tēto ecclie statuētis letunia p̄ hoc ipe
dit̄ al̄s magis pius z necessarius cās.

An at̄ clericus infirm⁹ excuset ab offi
R. s; Inn. q̄ aut talis est infirmitas q̄
multū noceret sibi pp̄ offi dicēdū. z
tūc excusāt secus si n̄ multū noceret. vt
in febre quartana vel febre: tula.

An aut̄ clericus infirmus nō valens
dicere officiū salie teneat̄ audire. dic
q̄ hoc nullo iure cauetur.

An aut̄ nō valēs dicere offi pp̄ in
firmitatē teneat̄ postmodū cessatē infir
mitate illō resumere. R. Inno. q̄ non

et Pa. in. c. ex pte. de obf. le. bat exem-
plū a fili de nō volēte ieiunare in qua-
dragesima cui nō iniungit vt ieiunet
alio tpe. vt in. c. i. d. obf. le. Itē si teneor
p̄stare opas certo tpe z impedior: nō suz
obligat⁹ i alio tpe vt est tex. in. l. si non
fortes. §. libert⁹. ff. de p̄di. Inz z si mi-
hi relinqt vsufruct⁹ biēnij futuri. si im-
pedior nō possū petere vsufructū alte-
r⁹ biēnij. qz nō est idē vsufruct⁹ vt i. l.
si vsufruct⁹ m̄hi i biēnū. ff. d. vsufr. le.

8 **C**An aut ille q tenet ad offiū teneat
dicere antiphās z r̄sor̄ia. vel sufficiat
audire. Sic q antiphās qlibet tenetur
dicere qz cātant vlr ab oibus fratrib⁹
Secus p̄o de r̄sor̄ijs q cātant vt plu-
rimū a cantoribus dūtaxat.

9 **Q**uid in clero q diu dimisit officiū
sine cā legitima z p̄stet. an p̄fessor de
beat dare penitentiā q iteret totuz of-
ficiū omisū. an mutare possit p̄niam
dic̄ fin Inz. q mutare potest.

10 **C**An aut clericus nō dicens officiu
sine causa ratiōabili teneatur restituere
fructus. §. q nō vīde diffuse. §. cler-
cus. itj. §. xxiij.

11 **C**An aut offiū Beate vir. sit in prece-
pto. Jo. de lig. in. d. cle. i. dicit q hic iu-
re nō p̄bat. in cōis p̄suetudo ē vt p̄pu-
tetur iter horas canonicas. Et hoc ve-
rissimū putat pa. Nā ordo antiqu⁹ est
ab ecclia tradit⁹ vt ē publice dicitur
in ecclia certis t̄p̄ib⁹ qd nō ēēt si non
ēēt in precepto. Nā multa p̄ traditionē
antiquorū patrū sūt in precepto que
non reperiūtur scripta. xi. di. ecclesia-
sticarū. z extra. eo. cū marthe.

12 **Q**uid si clericus sit p̄bendat⁹ in dua-
bus ecclijs: cui⁹ offiū dicet. §. ff. Jo.
in quolz sufficit qdes q semel offiū di-
cat ff. p̄suetudinē altcui⁹ eccliaz i qb⁹
h3 p̄bendā. z v̄ q dēat dicet offiū illi⁹
ecclie in q maiorē h3 gradū q̄uis for-
te in alia p̄ingitorē obtineat p̄bendā.

13 **C**lericus de iure diuio tenetur ad
septē horas canonicas: s3 nō sūt de iure
diuino quo ad determinatōes. vñ offiū
seu deterioratio z distinctio officij ē de iu-
re positivo. sed septies laudare deū est

de iure diuino. ex quo infert pa. q papo
licite p̄t disp̄sare circa mutatiōes of-
ficij. s3 nō p̄t disp̄sare clic⁹ nō tenea-
tur dicere aliquid offiū. s3 Lan. z Jo. de
ll. in. d. cle. i. alr senserint. Quarū hora-
rū tres sub nocturno offiō p̄prehēdunt
s. matutinū. p̄ia: z p̄lectorū. Alie p̄o
quatuor hore d̄fir officiū diurnum.

CUtrū liceat dicere matutinas de 14
sero. §. ff. Jo. in quolibz sigs diceret
matutinas pp̄ necessitates honestarū
occupationū nō malefaceret. nā z hoc
ē i solēmbus ecclesijs fieri solet. si autē
hoc faceret vt gertus sōno z voluptati
vacaret: nō est absqz p̄cō. non tū v̄ de
se mortale: quicūqz tarde qd dicat offiū
dūmō nō trāseat dies q quātū ad hoc
v̄ terminari c̄tea mediā noctē. Non
enī illud p̄ceptū de hōis dicendis re-
fert ad t̄ps ff. Archi. f. in sum. tū vt ha-
tur i. d. cle. i. ibi hōis debitis hoc ē ff.
pau. qn̄ hora officij r̄ndet.

Que at sit hora dicēdi matutinas. 15
§. diuersaz eccliarū diuersa p̄suetudo
fua tū si p̄prie dicam⁹ matutinū ē q̄r-
ta seu vltia vigilia noctis vsqz ad tres
pres noctis vsqz ad aurozaz.

CAn. at i p̄ncipio officij dēat dici p̄ 16
n̄. dic ff. Lu. ro. i suis singularib⁹ q
d3 dici i fine z nō aū. qz hoc nullo iure
canetur z debeat dici in fine est tex. i. c.
id semp placuit. de p̄se. di. v.

CAn aut liceat de m̄e oēs horas sil 17
dicere car. i. d. cle. i. dicit q̄ itinerantes
z prelati occupati p̄nt oēs horas siml
dicere. sicut faciūt cardinales. z est me-
lius p̄uente q̄ p̄uentris maxie qz p̄-
ma pars dei est aptior z deuotior ad
orandū: q̄ suprema.

CAn aut vespere debeāt dici aū p̄a 18
diū tpe q̄dragesimali. Archi. f. dicit q
vespe debeāt dici tpe q̄dragesimali aū
p̄adiū: canon insinuat de p̄se. di. i. so-
let. s3 ille tex. v̄ loq de offiō eccliarū
iō sigs p̄uatis vespas dicat post come-
stionē i q̄dragesima nō p̄dēnaret de
mortali. qz nō reperio scriptus. Nullū
tū p̄sulerē hoc agere qz v̄ esse de cōi-
moxe timoratorū nō p̄adere aū vespe.

ras dictas. illud et decretis magis ubi
pontur rone ipis pgrut obseruadi co
mestioe ieiunij qdragesimalis. q rone
officij. Et de nona dicenda an p raduz
iteiunys eccleie extra qdragesima mul
tomitus qz nihil super hoc in uenitur
determinatum.

19 Quid si inoachus pficit eccleie po
chiali. q offm sequeretur. R. sz ho. ser
uabit p suetudine. eccleie ad qua transit.

20 Quid si qs omitta vna hora. dicat
sequentem. rñ deo fm. sz. sufficit q cau
te suppleat illud tm qd omittu e agat
penitentia de negligentia pnia quoqz
de omissis horis est arbitraria: sicut z
alte. de pe. z re. deus qui.

21 Utrius clericus excōcat⁹ teneat dicere
horas. R. si. est excōcat⁹ minori nō est
dubiū. si qd est excōcat⁹ maiori dic sz
hosti. z alios q tenet qdez dicere. sed
nō in ecclesia vel cā alio aut qsi i officio
suo: sz solus z qsi p modū ofontis. i. vt
nō dicat. dñs vobiscum.

22 An aut degradati teneantur ad of
ficiū. dic q sic vide de hoc. s. de gra
datio. s. viij.

23 Clerici z religiosi p morates cū car
dinalib⁹: aut cū abuscūqz pōrificibus
graz z cōtiones sedis aplice hñtib⁹: vt
in cle. dignū. eo. ti. pnt se coaptare illis
diuis officijs. nec ad alia tenent.

Ieiunium. Quid sit ieiunium. R. fm
Bos. z panoz. sup Rca. extra eo. q te
iunū de quo hic est abstinētia a cibis
secūdu ordiatioez seu cōsuetudines ec
clesie. z ieiunium dicitur a quodam in
testino. sic vocato. qz vt pluriū est va
cuū z exinanitum.

Utrius ieiunū cadat sub pcepto. R.
fm Tho. sa se. q. cxlvij. q ieiunū in
quātū pmet ad necessitatem coertitōis
peccati. vel satisfactōis in penitentia
Vel ad eleuationem mētis ad spūalia
sic in cōi cadit sub pcepto legis nature
determinatio ipis z mōi ieiunādi cadit
sub pcepto iuris positum: qz ab ecclesia
sic est statutū. nec tñ qlibz trāsgrediēs
peccat mortalr: sz tm q trāsgreditur ex
pcepti vel sic q ipeditat finis que itē

dit legislator. sz qui ex cā rōabili frangit
ieiunū si peccat mortalr: nec ē trāsg
ressor pcepti Gl. aut. xxv. di. i. d. alias
ea demū. dicit q trāsgrediēs ieiunium
solēne obligat ad mortale. Pa. at vbi.
s. dicit q. d. su. Lar. dicit hoc pcedere
qñ ieiunū omittit ex pceptu vel inobe
diētia: vt qz nō vult se subijcer pcepto
supioris. sec⁹ si sine pceptu. qz tūc trāsg
gressio solū obligat ad veniale. Et di
cit hoc tenere archi. ubi soluz refert opti
niones Jo. de san. z trāsit. sz alr dicit in
c. vtinā. lxxvi. di. ubi eni dicit q. Si ex
aliq cā qs trāsgredit ieiunū nō peccat
mortaliter. qd pōt itelligi qñ forte eēt
debilis nec curat ire ad supiores p licē
tia. Sec⁹ sentit qñ nulla sbeft licita cā
sz p pna opione factū notabile dicitū
collec. i. c. i. de pñi. vbi dicit q trāsgres
sio canonis obligat ad mortale qñ fit
ex pceptu seu iobediētia. z pcept⁹ ppe
est qñ ex sola voluntate nō vult se subij
cere statuto supioris z iste pceptus cla
re appere nō pōt nisi p mōtionē sz est
sz sigs trāsgredit ex pcupiscentia tra
vel negligentia: tūc obligat ad veniale.
qd dicitū pna frōte vt notabile. z hoc
dicitū Pa. putat vep. vbi supior aliqd
inūgeret p sbū cōe. puta p sbūz sta
tutū: vel ordiam⁹ vel filz. Secus vbi
pcederet p sba pceptatua seu egpolē
tia. nā trāsgressio pcepti supioris obli
gat ad mortale. sz fiat sine pceptu. xlvij.
q. i. qd pcept⁹. z in. c. ij. de. ma. z obe. z
fuit. c. alio iudiciū bti Tho. q vbi statu
tū sit p sba cōia trāsgressio nō est ad
mortale. qd itellige qñ fit sine pceptu.
nam. sicut nō ois trāsgressio legis obli
gat ad tpales mores ita nec eternam
q puent ex pco mortali z tō pōderan
da sūt sba statuti seu canonis. qd in
dicat ieiunū. an sit sba pceptatua seu
egpolētia seu cōia. z pdicta notabis. qz
mā ē pegrina. qñ at trāsgressio statuti
vt regle obliget ad mortale. vide Pa.
i. c. nā pcupiscentia b pñi. z i. c. de⁹ q de
vi. z ho. cle. z in toto iure canonico nō
est tex. qui ad hoc faciat vt facit cle. ex
iii. de verbo. signi.

Aditi
p pcepta q
pōnt si ce
nōt ad i
nos auctes
pēnar vt
diat finit
lis trāsg
qz statuti
ad cū d
sōi pñi
cōi q dō
mortalr: sz
eccleie obli
cc. Am va
pcepta vel o
pcepta vel o
te sit de nec
sit de hōi q
sz solū de il
q ipeditat
tūta hñm
a hōi dñi
pa i. d. n. p
tūc excepō
de pñi. z ubi
pncipalis q
pōnt sine cā
peccat mortalr
facienda volūta
pñi legis pōnt
mōti. n. actū o
mortalr nec ob. q
xxx. di. q dicitur
mortalr qia ad h
q hoc cōi dicitur
te al. q hō ita dñe
licite z pmo ad h
obliuiscētā dī q
qz sba redit i ob
dicit iugulare z sic
de hōi iōi morta
lo vltima i pperōi
C. Et p mōi dicitur
qz qd aliq legi p
pōnt. z tūc trāsg
mortalr. ita dicitur. m
q. i. q. d. d. d. d.